

Χρηματοδότηση των ελλειμματικών ΔΕΚΟ

1. Τα ελλείμματα των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών (ΔΕΚΟ) συγκεντρώνονται στις εξής επιχειρήσεις/οργανισμούς : ΙΚΑ, ΝΑΤ, ΟΑ, ΟΑΣ και ΟΣΕ. Τα ελλείμματα της ΕΑΒ και της ΕΥΔΑΠ δεν είναι σημαντικά ενώ η ΔΕΗ και ο ΟΤΕ έχουν πλεονάσματα. Με την εξαίρεση της ΟΑ, τα χρηματοοικονομικά προβλήματα των ελλειμματικών ΔΕΚΟ οφείλονται, σχεδόν αποκλειστικά, στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Στην περίπτωση των ασφαλιστικών οργανισμών (ΙΚΑ και ΝΑΤ) που αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο τμήμα του συνολικού ελλείμματος, η κοινωνική πολιτική αντανακλάται στη μεγάλη αύξηση των συντάξεων χωρίς αντίστοιχη αύξηση των εισφορών. Στην περίπτωση των συγκοινωνιακών φορέων (ΟΑΣ και ΟΣΕ) ασκείται πολιτική χαμηλών κομίστρων.

2. Το συνολικό έλλειμμα των παραπάνω ΔΕΚΟ (ΙΚΑ, ΝΑΤ, ΟΑΣ και ΟΣΕ) το 1987 ανέρχεται σε 181 δισ. δρχ., δηλαδή 2,9% του ΑΕΠ. Για τον προσδιορισμό της επιβάρυνσής τους στην οικονομία πρέπει να προστεθούν και οι κρατικές επιχορηγήσεις που το 1987 ανέρχονται σε 97 δισ. δρχ., δηλαδή 1,5% του ΑΕΠ. Στη συνημμένη έκθεση γίνεται προβολή των ελλειμμάτων μέχρι το 1991 με τις εξής προϋποθέσεις :

- (α) Αυστηρή περιοριστική διαχειριστικών δαπανών (μισθοδοσία, απασχόληση, γενικά έξοδα).
- (β) Αναπροσαρμογή τιμολογίων (ΟΑΣ και ΟΣΕ) ανάλογα με τον πληθωρισμό, δηλαδή μηδενική πραγματική αύξηση.
- (γ) Αναπροσαρμογή των κρατικών επιχορηγήσεων ανάλογα με τον πληθωρισμό, δηλαδή μηδενική πραγματική αύξηση.

3. Με τις υποθέσεις αυτές προκύπτει ότι τα ελλείμματα αυτών των ΔΕΚΟ θα αυξηθούν από 181 δισ. δρχ. το 1987 σε 301 δισ. δρχ. (σταθερές τιμές 1987) το 1991, δηλαδή από 2,9% σε 4,4% του ΑΕΠ. Το αποτέλεσμα αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό αν ληφθεί υπόψη (ι) ότι προϋποθέτει μείωση

των διαχειριστικών δαπανών και (ιι) ότι οι εξοικονομήσεις που θα προκύψουν από σημαντικές πραγματικές αυξήσεις των κομίστρων καθώς και ενδεχόμενη αναμόρφωση του ασφαλιστικού συστήματος δεν πρόκειται να αποδώσουν περισσότερα από 20 - 30 δισ. δρχ. σε ετήσια βάση μέχρι το 1991. Η δυναμική που έχει αποκτήσει η κοινωνική πολιτική τα τελευταία χρόνια καθιστά αδύνατη τη συγκράτηση του κόστους της.

4. Η διόγκωση των δανειακών αναγκών των ΔΕΚΟ μέσω των οποίων ασκείται κοινωνική πολιτική δημιουργεί σοβαρότατα προβλήματα στη λειτουργία της οικονομίας: Πρώτο, δανεισμός αυτού του ύψους δεν μπορεί, με βάση τη σημερινή εμπειρία, να χρηματοδοτηθεί στην τραπεζική αγορά, ιδιαίτερα στα πλαίσια του προοδευτικού εκσυγχρονισμού του τραπεζικού συστήματος· δεύτερο, ακόμα και αν εξαναγκαστούν οι τράπεζες να εξασφαλίσουν τα αναγκαία δάνεια, η χρηματοδότηση αυτών των ελλειμμάτων σε συνδυασμό με τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, θα τείνει να εκτοπίσει τον ιδιωτικό τομέα και, κατ'επέκταση, θα περιορίσει τις δυνατότητες ανάκαμψης των επενδύσεων και της οικονομίας.

5. Τα προβλήματα αυτά μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με τη χρηματοδότηση αυτών των ελλειμμάτων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, σύμφωνα με τις αρχές της δημοσιονομικής διαφάνειας. Βραχυχρόνια αυτό είναι απαραίτητο δεδομένου ότι είναι ο μόνος τρόπος εξασφάλισης των αναγκαίων χρηματοδοτικών πόρων. Μεσοπρόθεσμα, είναι ο μόνος τρόπος εξάλειψης των ελλειμμάτων με την εξασφάλιση πρόσθετων φορολογικών εσόδων. Από τη συνημμένη έκθεση προκύπτει ότι η απαιτούμενη εφάπαξ αύξηση της συνολικής κρατικής επιχορήγησης προς το ΙΚΑ, ΝΑΤ, ΟΑΣ και ΟΣΕ είναι της τάξης των 160 δισ. δρχ. (τιμές 1987), έτσι ώστε το ύψος της επιχορήγησης το 1988 να φθάσει τα 260 δισ. δρχ.